

Національний
банк України

Макроекономічний та монетарний огляд

грудень 2024 року

Департамент монетарної політики та
економічного аналізу

Головне

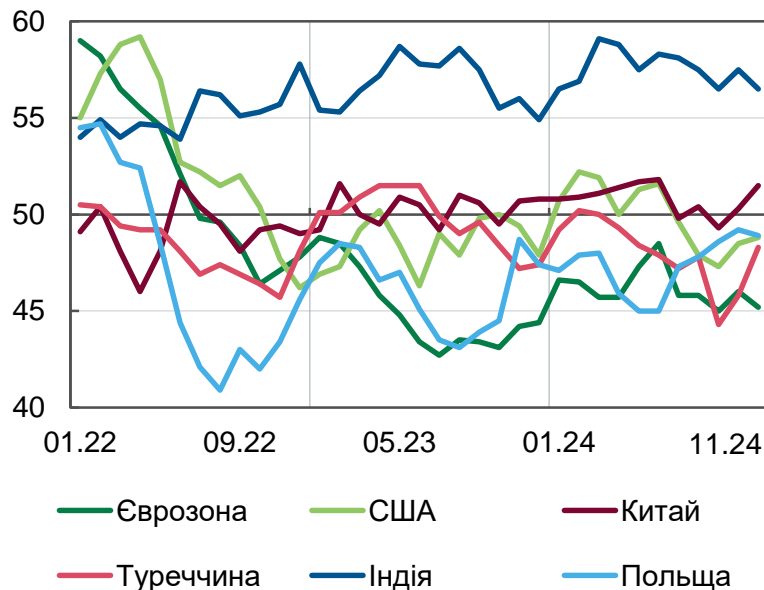
- **Зростання економік країн – ОТП України залишається нестійким, інфляційний тиск дещо посилюється.** Світові ціни на нафту коливалися у вузькому діапазоні, на природний газ – зростали внаслідок збільшення попиту. Світові ціни на товари, вагомі для українського експорту, рухалися різноспрямовано під впливом специфічних чинників. Провідні ЦБ надалі поступово знижують ставки, однак ЦБ країн ЕМ обережніші через очікуване пришвидшення інфляції
- **Споживча інфляція пришвидшилася до 9.7% р/р у жовтні. Фундаментальний інфляційний тиск також посилюється (до 8.3% р/р).** Такі тенденції зумовлювалися скороченням пропозиції окремої продовольчої продукції, подальшим зростанням виробничих витрат і ефектами послаблення обмінного курсу в попередні періоди. За оцінками НБУ, інфляція в річному вимірі в листопаді й надалі зростала
- **Ділові очікування й економічна активність погіршилися в низці галузей на тлі складної енергетичної ситуації, браку кадрів і с/г сировини.** Водночас нарощування видобування енергоресурсів та зростання попиту на добрива підтримували промисловість, зростання попиту на товари для енергонезалежності і сезонні розпродажі – торгівлю, а надходження нового врожаю – транспортну галузь
- **Попит на робочу силу послабився, у тому числі через сповільнення економіки.** Водночас кількість резюме в річному вимірі надалі зростала, що дещо полегшило пошук працівників. Проте значний дефіцит кадрів зберігається, що стимулює подальше зростання зарплат
- **Дефіцит державного бюджету (без урахування грантів у доходах) у жовтні-листопаді розширився.** Бюджетні потреби були профінансовані за рахунок отриманої міжнародної допомоги, а також внутрішніх запозичень (обсяг валових розміщень ОВДП у жовтні-листопаді був найвищим з початку повномасштабного вторгнення)
- **Нарощування експорту культур нового врожаю та менші виплати дивідендів сприяли звуженню дефіциту поточного рахунку в жовтні, проте він залишався значним.** Це разом із високим попитом на готівкову валюту призвело до відчутного відпливу валюти з приватного сектору, який був частково профінансований надходженнями міжнародної допомоги. У результаті резерви дещо знизилися – до 36.6 млрд дол. Але вже в листопаді резерви зросли завдяки значним обсягам офіційного фінансування
- **Ситуація на валютному ринку залишалася контрольованою.** В умовах дотримання НБУ принципів керованої гнучкості обмінний курс гривні рухався в обидва боки під дією ринкових чинників та лише незначно послабився наприкінці місяця. **Номінальні ставки за гривневими інструментами загалом змінилися несуттєво, а їх реальна дохідність залишалася додатною**

Зовнішнє середовище

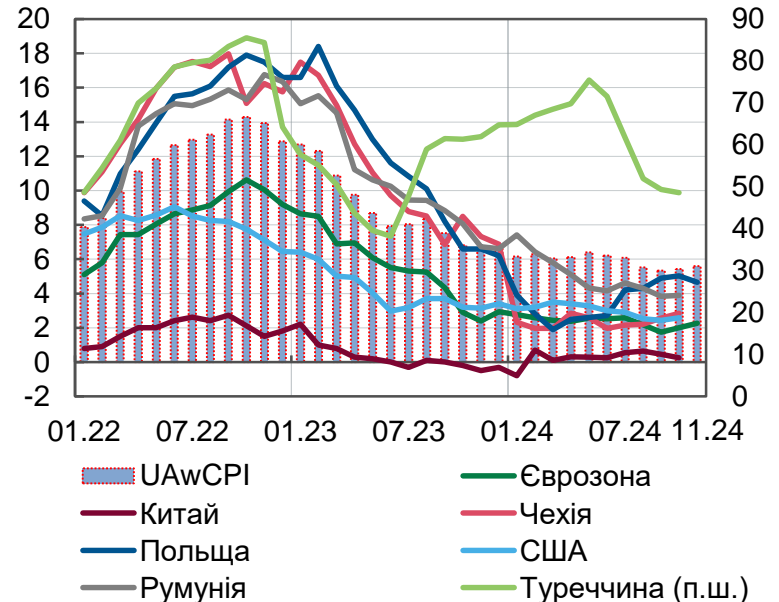
Зростання економік країн – ОТП України залишається нестійким, інфляційний тиск дещо посилювся

PMI обробної промисловості окремих країн

Джерело: S&P Global.

ІСЦ в окремих країнах і середньозважена інфляція в країнах – ОТП (UAWCPI), % p/p

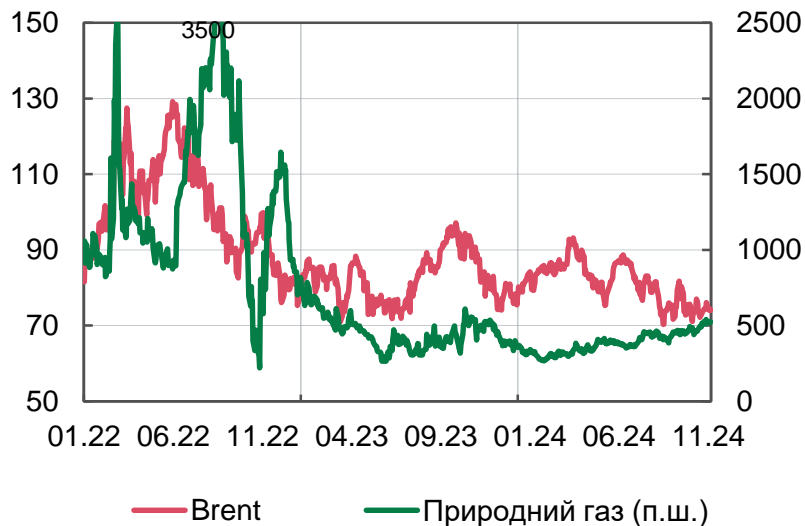

Джерело: національні статистичні агенції, розрахунки НБУ.

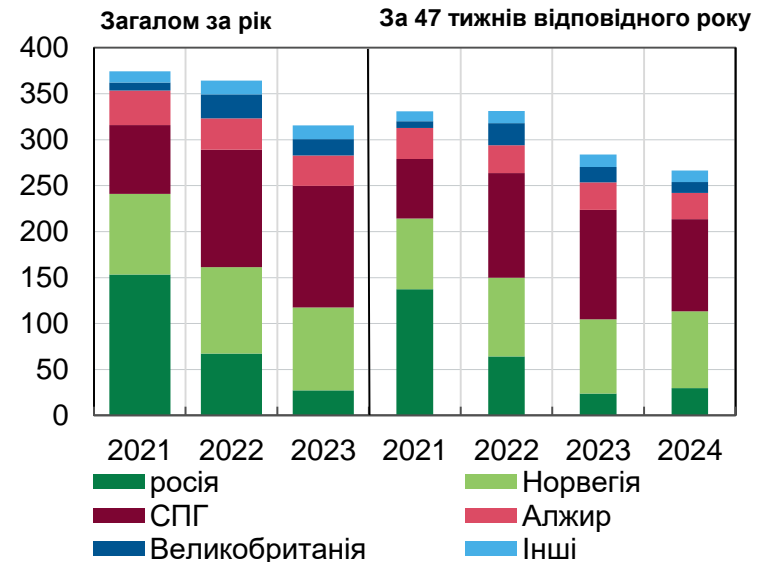
- Випереджаючі індикатори свідчать про подальше зростання економік країн – ОТП України, насамперед завдяки сектору послуг. Однак економічне зростання залишається нестійким через все ще мляву промисловість
- Посилюється дивергенція між окремими країнами: США демонструють економічну стійкість, тоді як країни Європи залишаються слабкими. Політична невизначеність і досі є вагомим чинником, що стримує економічне зростання. Натомість поступове пом'якшення монетарної політики провідними ЦБ дає підстави для оптимізму щодо ділової активності
- Інфляційний тиск з боку країн – ОТП України (UAWCPI) дещо зріс в умовах підвищення цін на окремі продукти харчування внаслідок обмеженої пропозиції

Світові ціни на нафту коливалися у вузькому діапазоні, на природний газ – зростали під впливом збільшення попиту

Світові ціни на нафту Brent (дол./бар.) та природний газ TTF (дол./тис. м³)

Імпорт природного газу до ЄС за походженням, млрд м³

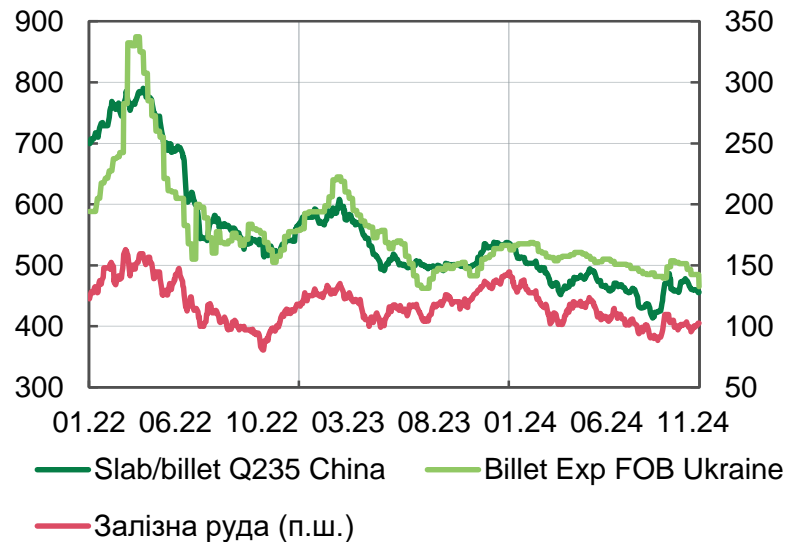
Джерело: Bruegel (росія, Норвегія, Алжир – трубопровідний).

Джерело: LSEG.

- Світові ціни на нафту залишалися волатильними. Слабкість світового попиту, насамперед з боку Китаю, на тлі стійких обсягів видобування США, а також Іраном та Венесуелою попри санкції, тиснула в бік зниження цін. Лише дія обмежень ОПЕК+ і закладена премія за ризик через геополітичні конфлікти, що можуть призвести до перебоїв у постачанні нафти, стримували ціни від глибокого падіння
- Ціни на газ у Європі поволі зростали під впливом збільшення попиту внаслідок похолодання, яке водночас спричинило зниження виробництва вітрової енергії. У результаті збільшилися обсяги відбору газу з газосховищ. Додатковим чинником було посилення невизначеності щодо постачання російського газу. Натомість зростання імпорту СПГ, насамперед зі США, в умовах слабшого попиту на ринках Азії, а також все ще достатні рівні запасів утримували ціни від стрімкішого зростання

Світові ціни на товари, вагомі для українського експорту рухалися різноспрямовано під впливом специфічних чинників

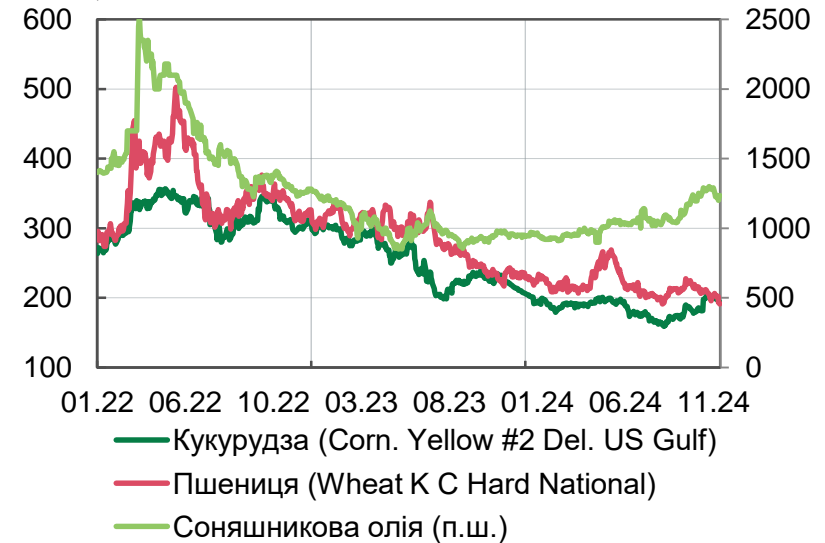
Світові ціни на сталь та залізну руду, дол./т

Джерело: LSEG, Delphica.

- Ціни на сталь і залізну руду коливалися у відносно вузькому діапазоні. Поступове послаблення попиту з боку будівництва через похолодання в Північній півкулі та відносна слабкість внутрішнього попиту в Китаї тиснули у бік зниження цін. Натомість оптимізм на тлі низки заходів державної підтримки в Китаї, відносно стійкий попит у країнах Перської затоки та поступове зменшення світового виробництва сталі утримували ціни від глибшого падіння
- Ціни на зернові рухалися різноспрямовано: пшениця дешевшала, кукурудза – дорожчала. Висока конкуренція з боку країн Чорноморського регіону та поліпшення стану посівів озимих у США тиснули в бік здешевлення пшениці. Натомість кукурудза дорожчала внаслідок погіршення USDA оцінок світових кінцевих запасів кукурудзи у 2024/2025 МР, урожаю в США й експорту країнами Чорноморського регіону
- Ціни на соняшникову олію, попри нетривалу корекцію, суттєво зростали під впливом обмеженої пропозиції, насамперед з боку України, на тлі високого попиту. Лише очікувані рекордні врожаї сої у країнах – провідних експортерів (США та Бразилії) тиснули в бік зниження цін

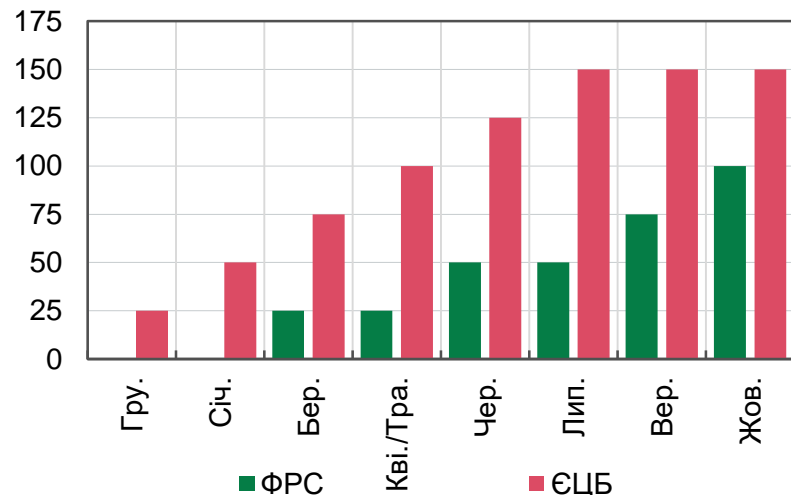
Світові ціни на окремі зернові та соняшкову олію, дол./т

Джерело: LSEG.

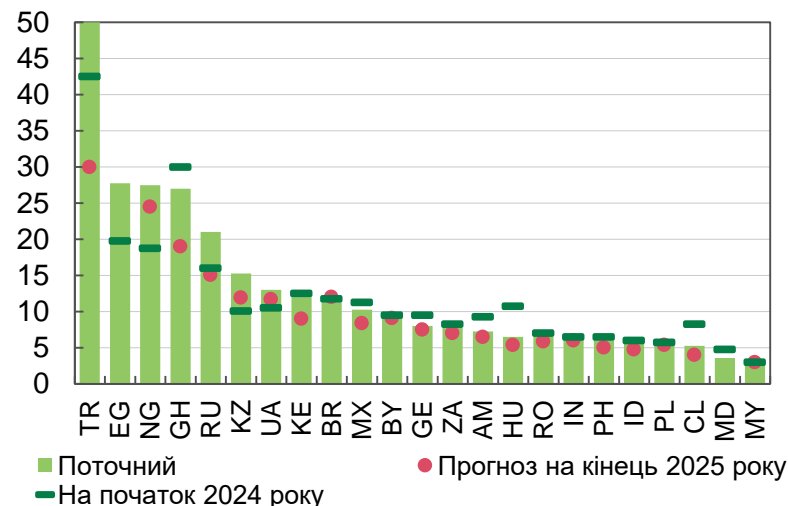
Провідні ЦБ надалі поступово знижують ставки, однак ЦБ країн ЕМ обережніші через очікуване пришвидшення інфляції

Очікування ринків щодо зниження ставки ФРС та ЄЦБ кумулятивно на дату засідання, б.п.

Джерело: розрахунки НБУ на основі даних Bloomberg World Interest Rate Probability.

Ключові процентні ставки в окремих країнах ЕМ, %

Джерело: офіційні сторінки центральних банків, Focus Economics, Oxford Economics, станом на 29.11.2024.

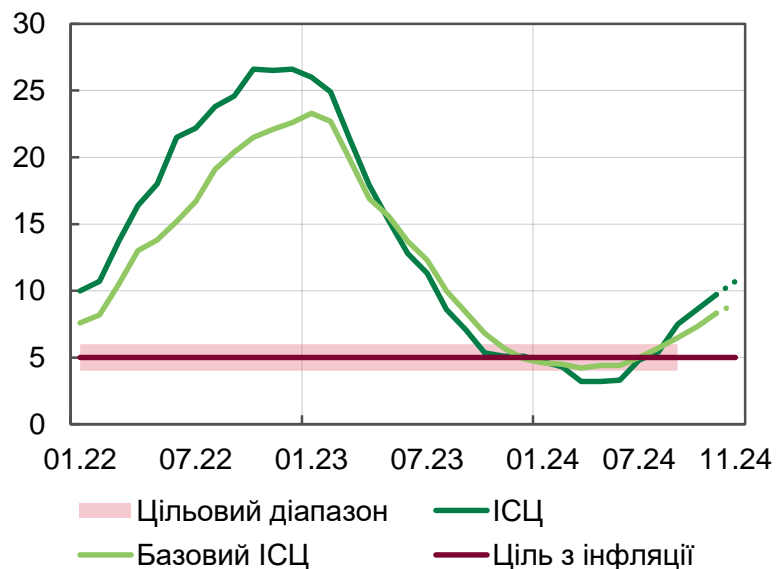
- ФРС очікувано знизилася цільовий діапазон ставки в листопаді на 25 б.п., зберігається невизначеність щодо подальших кроків на тлі стійкості базової інфляції. Фінансові ринки очікують паузу до березня та зниження загалом на 100 б.п. до жовтня 2025 року
- ЄЦБ сигналізує про можливість зниження ставок у грудні. Слабкість економіки Єврозони додає впевненості учасникам фінансових ринків щодо зниження ставки ЄЦБ на кожному засіданні до липня та загалом на 150 б.п. до жовтня 2025 року
- Баланс ризиків для більшості країн ЕМ залишається зміщеним у бік проінфляційних на тлі геополітичної напруженості, зростання невизначеності через політичні зміни у США та ефектів бази порівняння. Тому ЦБ країн ЕМ з обережністю підходять до подальших кроків. Зокрема, ЦБ Угорщини та Румунії вважають паузу обґрунтованою, ЦБ Чехії розглядає можливість призупинення пом'якшення монетарної політики. Зросли очікування, що ЦБ Індії відкладе зниження ставок до початку 2025 року. Водночас ЦБ Бразилії (вдруге поспіль) та Казахстану підвищили ставки

Україна: Інфляція

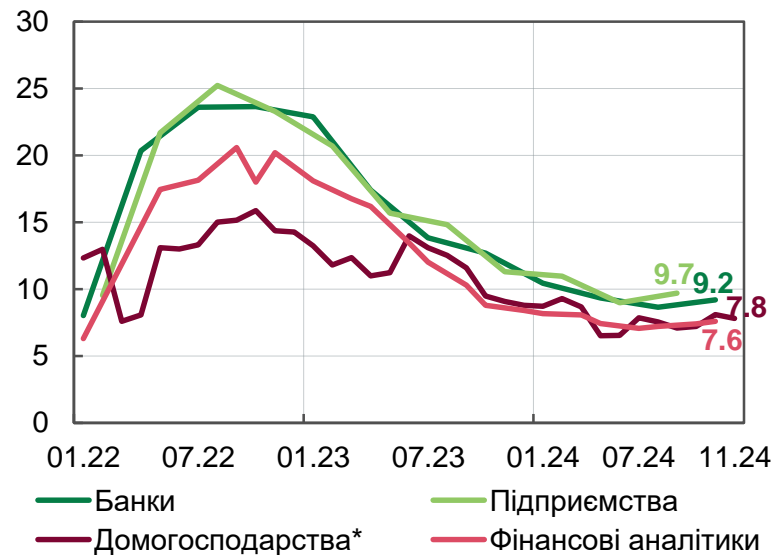
Ціновий тиск і надалі посилювався

Інфляція* та інфляційна ціль, % р/р

* Листопад – за даними наукасту.
Джерело: ДССУ, розрахунки НБУ.

Інфляційні очікування на наступні 12 місяців, %

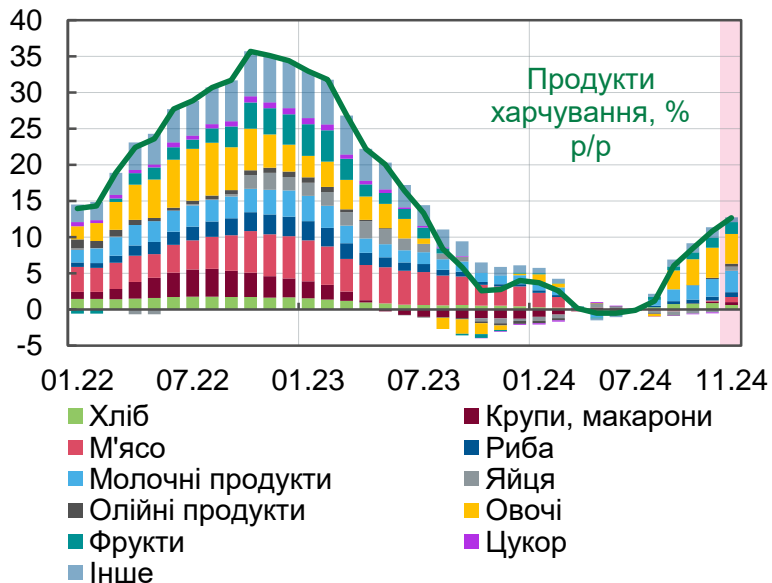

* З березня 2022 року метод опитування домогосподарств змінено з віч-на-віч на телефонні інтерв'ю.
Джерело: НБУ, Info Sapiens.

- Фактична споживча інфляція пришвидшилася (до 9.7% р/р) та перевищила траєкторію прогнозу НБУ ([Інфляційний звіт за жовтень 2024 року](#)). Так, продовольча інфляція зросла внаслідок суттєвішого, ніж очікувалося, впливу несприятливих погодних умов на с/г культури. Дещо швидше, ніж очікувалося, зростали й адміністративна інфляція та ціни на паливо
- За оцінками НБУ, зростання цін тривало й у листопаді
- Фундаментальний інфляційний тиск також посилювався в жовтні. Базова інфляція зросла до 8.3% р/р унаслідок швидкого подорожчання оброблених продуктів харчування під впливом більшої вартості сировини, подальшого зростання витрат бізнесу на е/е та оплату праці, а також ефектів перенесення девальвації в попередні періоди на ціни

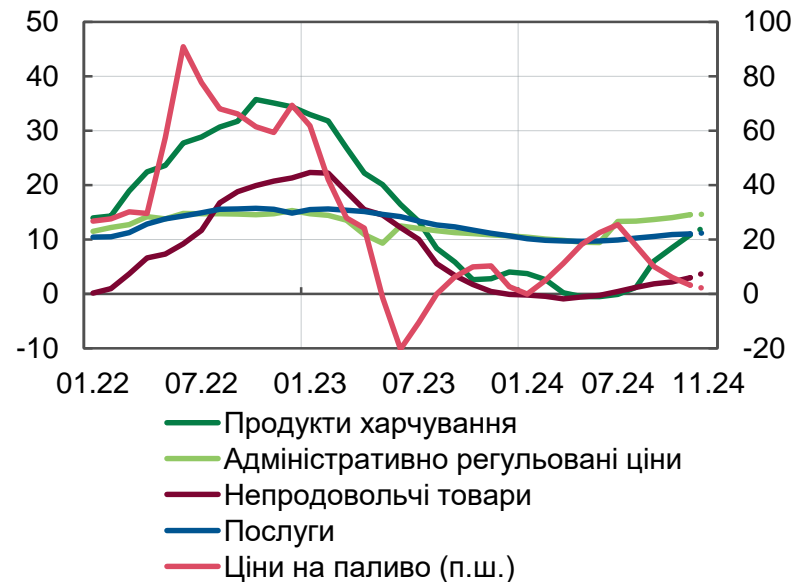
Зростання цін пришвидшилося практично за всіма компонентами ІСЦ

Внески у зміну цін на продукти харчування*, в. п.

* Листопад – за даними наукасту.
Джерело: ДССУ, розрахунки НБУ.

Окремі компоненти ІСЦ*, % р/р

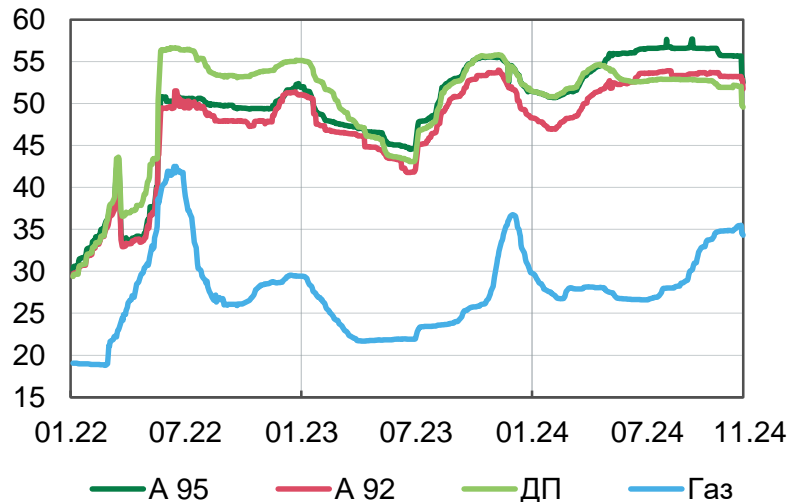

* Листопад – за даними наукасту.
Джерело: ДССУ, розрахунки НБУ.

- У жовтні продовольча інфляція стрімко пришвидшилася через ефекти спекотної погоди без дощів влітку та восени поточного року, що позначилося на врожайності, термінах дозрівання та якісних параметрах продовольчої продукції, насамперед низки овочів і фруктів
- Через подорожчання продовольчої сировини, а також подальше збільшення виробничих витрат підприємств на енергозабезпечення й оплату праці швидше зростали ціни на оброблені продукти харчування
- Ціни на непродовольчі товари також пришвидшили зростання, передусім під впливом курсового чинника в попередні періоди. Це, ймовірно, вплинуло й на сповільнення зниження цін на одяг і взуття. Дещо швидше зростали ціни на послуги, зокрема з охорони здоров'я, зв'язку й особистого догляду через зростання виробничих витрат

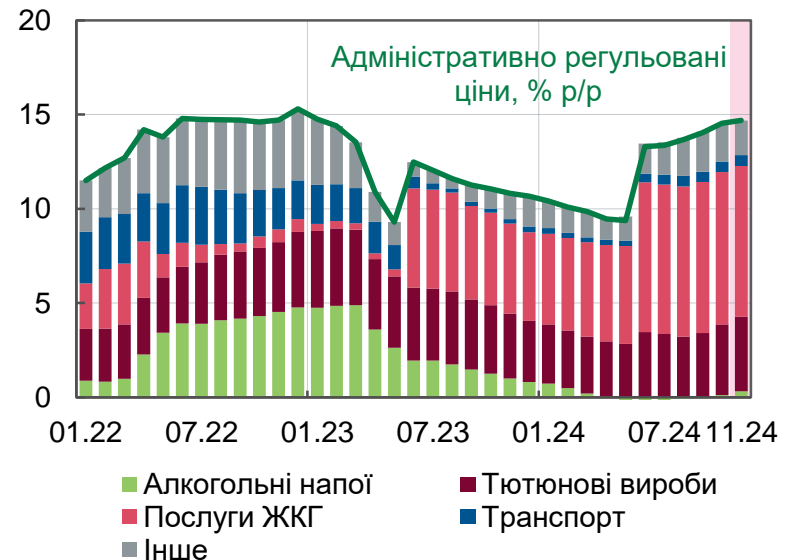
Зростання адміністративно регульованих цін незначно пришвидшилося, а цін на пальне – сповільнилося

Ціни на пальне, грн/л

Джерело: minfin.com.ua.

Внески у зміну адміністративно регульованих цін*, в. п.

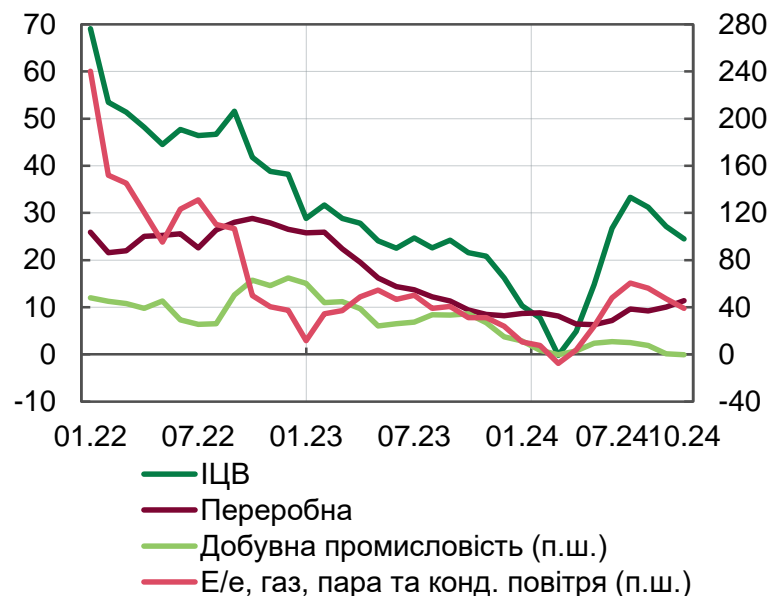

* Листопад – за даними наукасту.
Джерело: ДССУ, розрахунки НБУ.

- Зростання цін на пальне в жовтні сповільнилося. Пропозиція на ринку палива й надалі залишалася значною, попри нетривале подорожчання сировини в першій половині жовтня
- Натомість стрімкіше дорожчали алкогольні та тютюнові вироби, в тому числі під впливом послаблення обмінного курсу гривні в попередні періоди та боротьби з тіньовою продукцією
- Пришвидшилося зростання цін на фармацевтичну продукцію, медичні товари й обладнання
- Як і раніше, адміністративну інфляцію стримував мораторій на підвищення тарифів на окремі житлово-комунальні послуги для населення

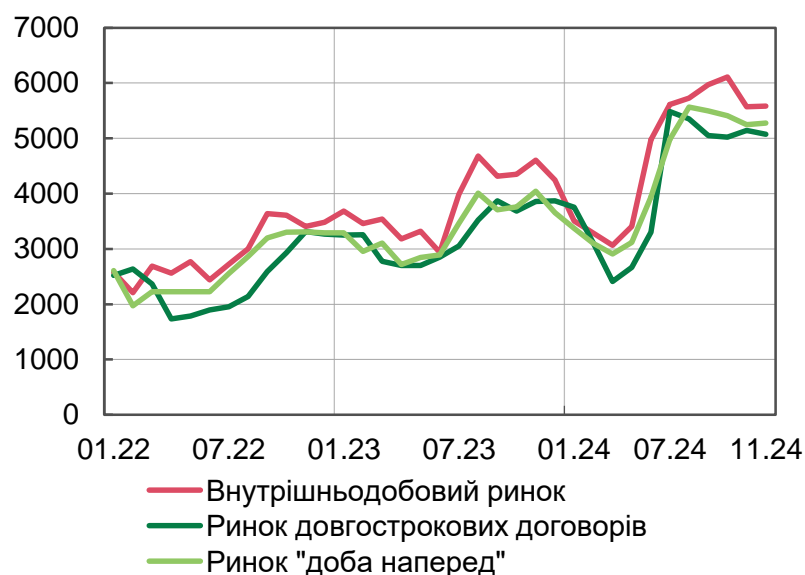
Промислова інфляція в жовтні сповільнилася, проте залишалася високою

Індекс цін виробників (ІЦВ) та його компоненти, % р/р

Джерело: ДССУ.

Ціни на е/е для побутових споживачів, грн/МВТ·год

Джерело: Українська енергетична біржа, Оператор ринку.

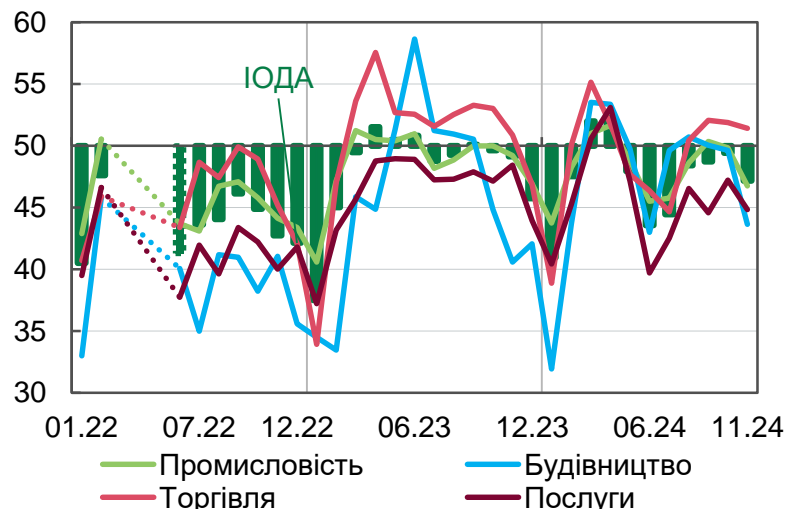
- Зростання цін виробників дещо сповільнилося (до 24.5% р/р у жовтні), передусім через нижчі темпи подорожчання е/е завдяки стабільній ситуації в енергосекторі
- Знижувалися ціни в добувній промисловості, виробництві коксу та продуктів нафтоперероблення, що насамперед пов'язано з низхідною динамікою світових цін на нафту. Водночас зростали ціни в добуванні металевих руд на тлі збільшення обсягів їх експорту
- Пришвидшувалося зростання цін у харчовій переробці, передусім у виробництві молочної, борошномельної й м'ясної продукції через зростання вартості сировини та виробничих витрат

Україна: Економічна активність

У листопаді ділові очікування погіршилися в низці галузей

Індекс очікувань ділової активності (ІОДА), п.

Рівень вище 50 п. свідчить про переважання позитивних оцінок. Опитування не проводилося з березня до травня 2022 року. Джерело: НБУ.

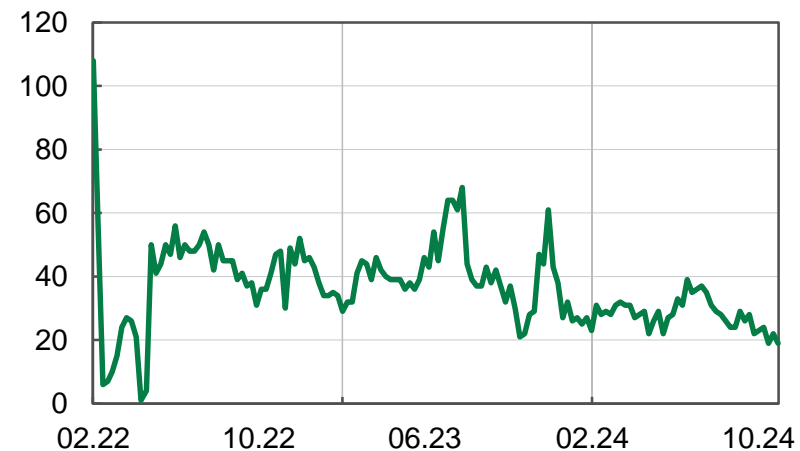
- У листопаді ділові очікування погіршилися на тлі зростання енергодефіциту, браку кадрів та якісної с/г сировини
- У результаті економічна активність уповільнилася в низці секторів. Водночас на тлі надходження нового врожаю надалі поживалася транспортна галузь, а інвестиції у видобування енергоресурсів і попит на добрива підтримували окремі види промисловості

Нові реєстрації підприємств і ФОП (4-тижнева плинна), тис.

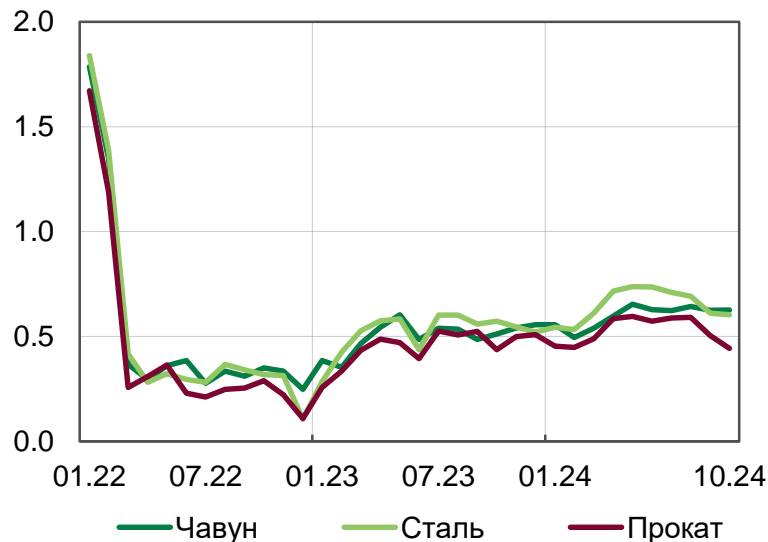
Джерело: opendatabot.ua.

Кількість проданих залізничних квитків за тиждень, % від довоєнного рівня

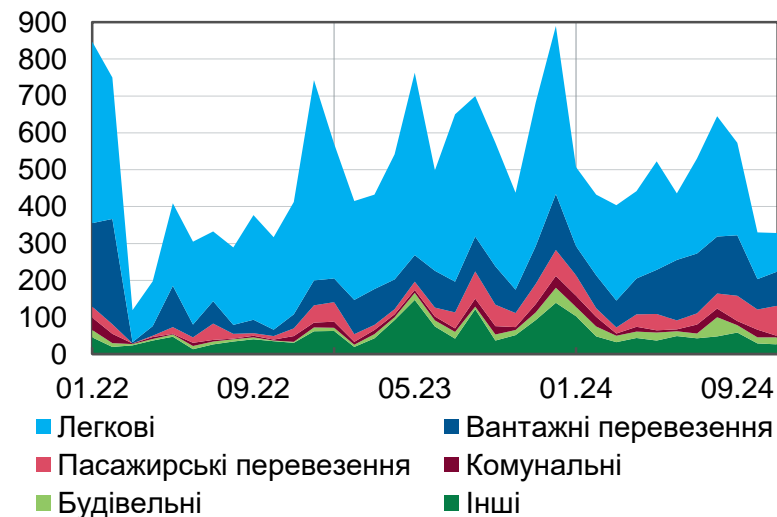
Знизилася активність у низці напрямків промисловості; хоча нарощування видобування енергоресурсів підтримало галузь

Виробництво сталі, чавуну, прокату, млн. т

Джерело: Укрметалургпром.

Реєстрація транспортних засобів виготовлених в Україні за сферою використання, шт.

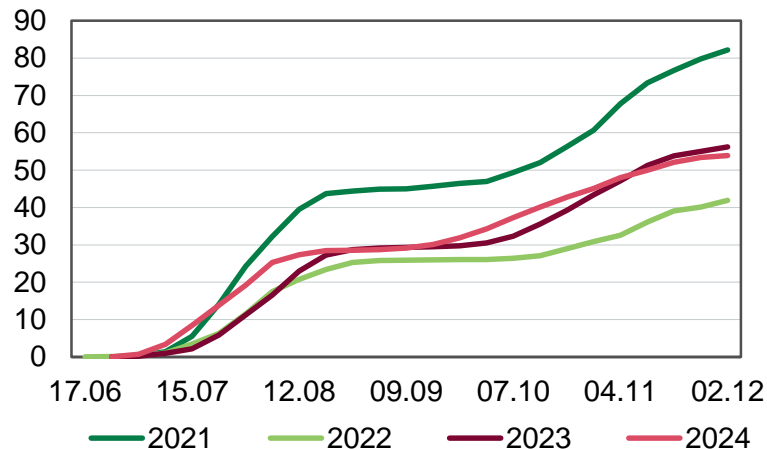

Джерело: Міністерство внутрішніх справ.

- Металургійне виробництво знижується, водночас іноземні замовлення та внутрішній попит на трубу продукцію підтримали галузь
- На тлі початку “гарячого сезону” виробники добрив збільшували виробничі потужності після скорочення в жовтні
- Виробництво й модернізація залізничних вагонів підтримували машинобудування, проте в листопаді знизилася виробництво автомобілів (-21.6% р/р та -10.7% м/м), зокрема легкових
- Водночас у листопаді вугле-, газо- та нафтовидобувні підприємства вводили нові потужності; тривало нарощування інвестицій у газо- і нафтовидобуток; окремі залізородні шахти нарощували видобуток

Надходження нового врожаю підтримує транспорт, проте с/г сировини недостатньо, що стримує переробку

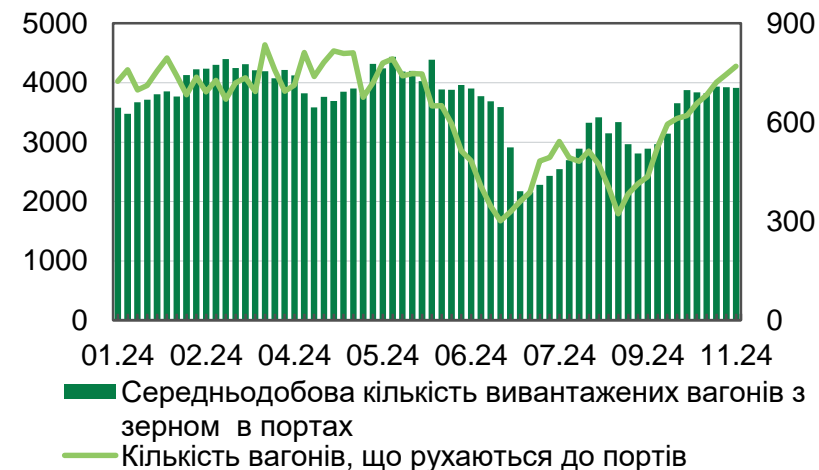
Обсяги врожаю зернових та зернобобових, млн т, кумулятивно

Джерело: МінАПК.

- Завершуються жнива пізніх культур. Станом на кінець листопада загальні обсяги врожаю на 4% нижчі минулорічних, насамперед через негативний вплив погодних умов на врожайність
- Спостерігається дефіцит сировини для [борошномельної й хлібопекарської галузі](#) й [виробництва олії](#); низка олійних заводів перейшли на переробку ріпаку та сої або зупинили роботу
- Сезонне послаблення пропозиції [стримувало м'ясопереробку](#), а брак сировини й зростання виробничих витрат – [переробку молока](#); водночас [виробництво низки видів молочної продукції](#) пожвавилось завдяки експортному попиту; сезон цукроваріння успішний – обсяги [виробництва цукру](#) близькі до рівня минулого року
- На тлі надходження нових врожаїв перевалка зернових вантажів у портах в листопаді дещо пожвавилася, а залізничні перевезення до портів й надалі стрімко зростали, що підтримало транспортну галузь; проте [передача зернових залізницею через західні переходи](#) й [автомобільний експорт скоротилися через тимчасове припинення](#) передачі вантажів на румунському кордоні та протести на польському кордоні

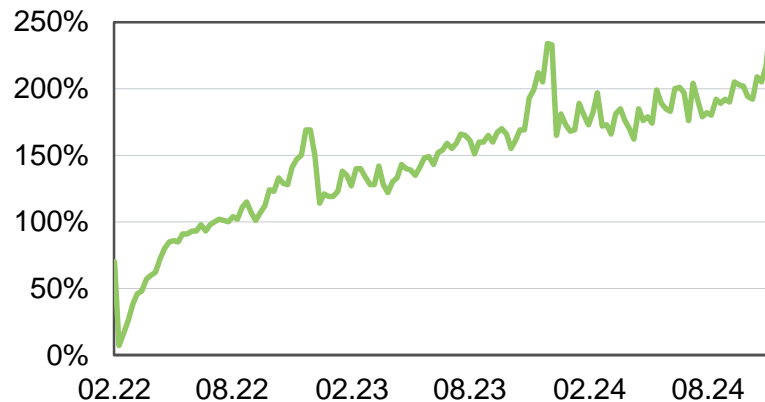
Залізничні перевезення зернових до морських портів

Джерело: Rail.insider, УЗ.

Водночас торгівля поживалася на тлі сезонних розпродажів і зростання попиту на товари для енергонезалежності

Онлайн замовлення товарів, % від довоєнного рівня

Джерело: Opendatabot (Сервіс Хорошоп).

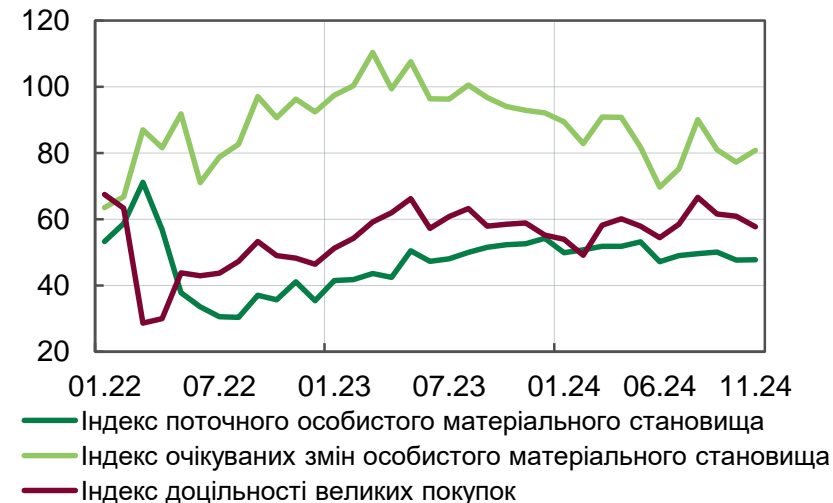
- Торгівля в листопаді поживалася на тлі [ажіотажного попиту](#) під час розпродажів на “чорну п'ятницю” та зростання [продажів приладів для освітлення](#)
- Підприємства торгівлі [вдаються до автоматизації](#) процесів на тлі посилення проблеми дефіциту кадрів
- Продажі нових автомобілів у листопаді знизилися на 10% м/м і на 3% р/р
- Споживчі настрої демонструють різноспрямовану динаміку

Перша реєстрація легкових автомобілів, тис. од.

Джерело: Укравтопром.

Компоненти індексу споживчих настроїв, п.

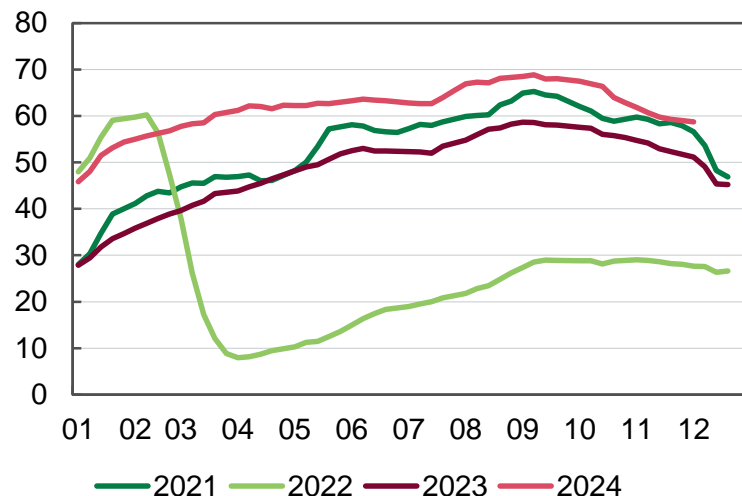
З березня 2023 року метод опитування змінено з віч-на-віч на телефонні інтерв'ю. Джерело: Info Sapiens.

Україна: Ринок праці

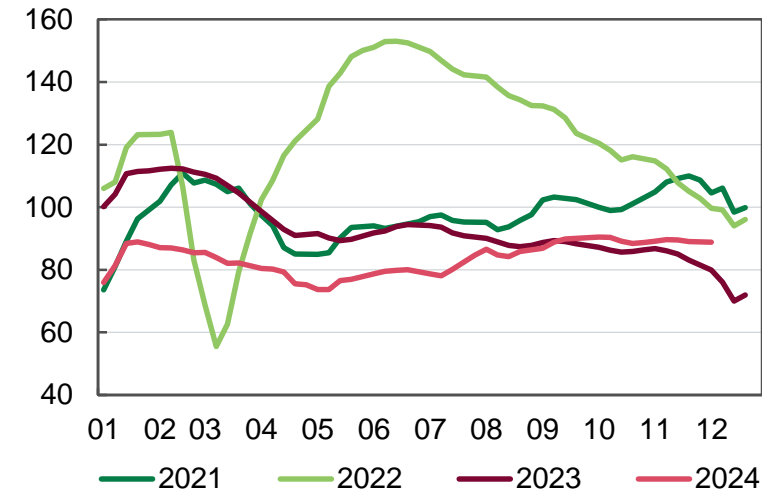
Попит на робочу силу послабився у листопаді через сповільнення економіки, водночас кількість резюме р/р зросла

Кількість нових вакансій, чотиритижнева плинна, тис.

Джерело: work.ua, розрахунки НБУ.

Кількість нових резюме, чотиритижнева плинна, тис.

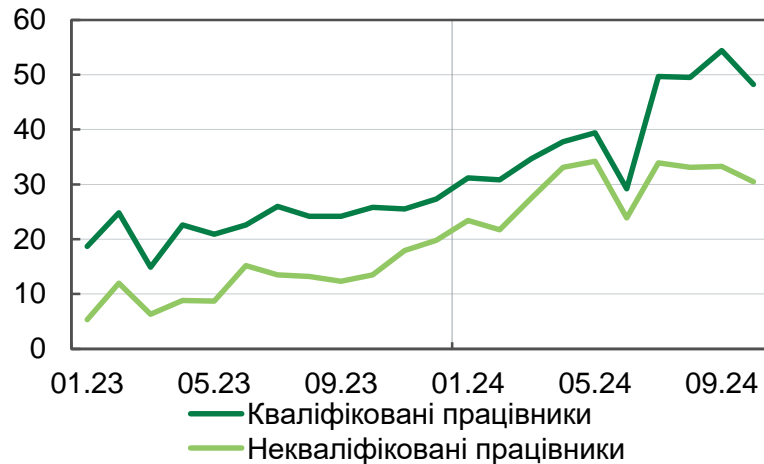

Джерело: work.ua, розрахунки НБУ.

- Кількість нових вакансій дещо скоротилася порівняно з попередніми місяцями як через сезонний чинник, так і внаслідок послаблення економічної активності (у листопаді в річному вимірі зростання сповільнилося до 12.1%)
- Кількість резюме з початку осені залишається майже незмінною. Водночас у річному вимірі зростання кількості резюме у листопаді пришвидшилося до 4.2% р/р

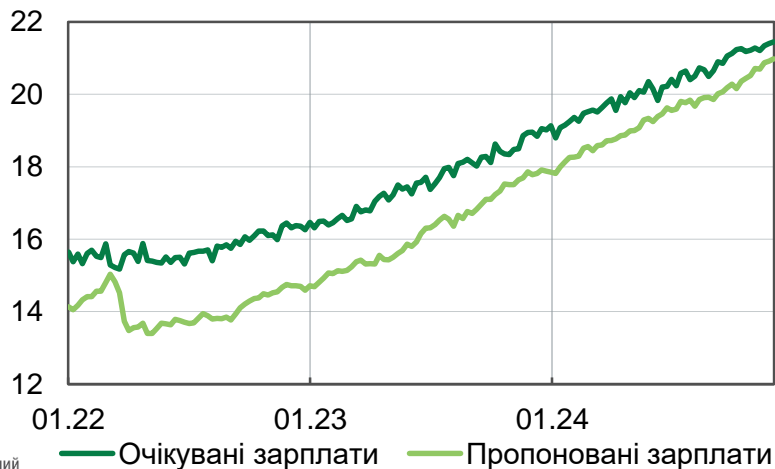
Доходи населення і надалі зростають

Індекс складності пошуку працівників*

* Різниця між частками відповідей: знайти працівників стало важче та знайти працівників стало легше. Джерело: ІЕД.

Пропоновані та очікувані зарплати, тис. грн

Джерело: work.ua.

Непрямі показники для оцінки доходів населення в реальному вимірі*, % р/р

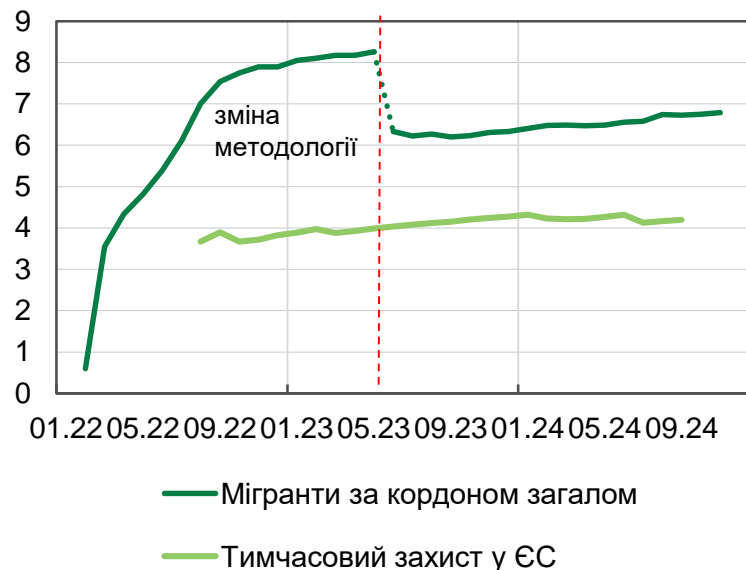

* Дефльовано на ІСЦ. ** ЄСВ приватного сектору розраховано як різниця між загальними обсягами ЄСВ та нарахуваннями на заробітну плату зі зведеного бюджету. Джерело: ДКСУ, розрахунки НБУ.

- Зростання пропозиції робочої сили полегшило підприємствам пошук працівників, хоча дефіцит кадрів усе ще значний
- Через брак працівників зарплати надалі зростали, зокрема в приватному секторі

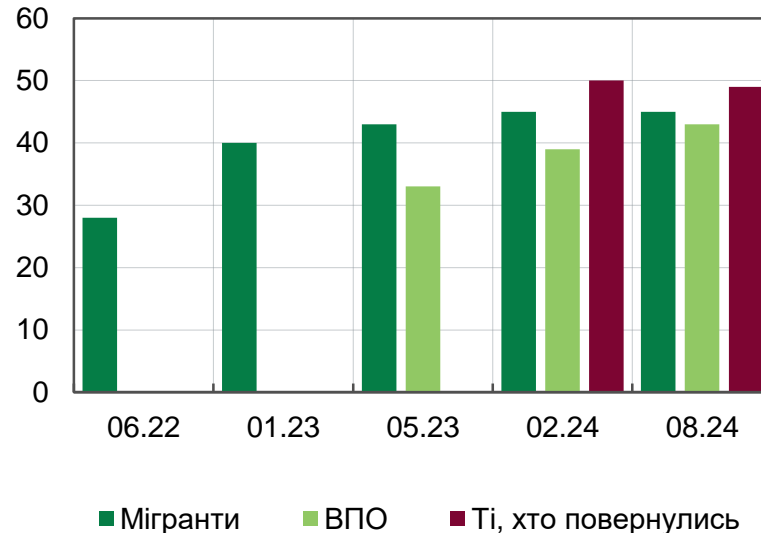
Кількість мігрантів поступово збільшується, як і адаптація українців в інших країнах

Кількість мігрантів із початку повномасштабного вторгнення, млн осіб

Джерело: ООН, Євростат.

Частка зайнятих та самозайнятих серед опитаних, %

Джерело: ООН.

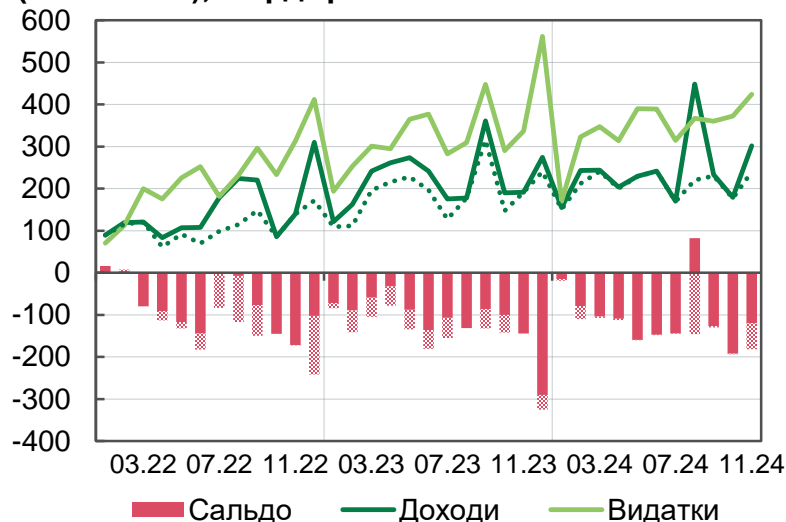
- За даними ООН, кількість мігрантів за межами України й надалі зростала та становила 6.8 млн осіб станом на 18 листопада 2024 року, кількість ВПО стабілізувалася на рівні 3.6 млн осіб у жовтні (за даними МОМ), кількість тих, хто повернувся на постійні місця проживання (з початку повномасштабного вторгнення) становила 4.3 млн осіб
- За даними ООН, частка зайнятих як серед мігрантів, так і серед ВПО поступово зростає (до 45% та 43%, відповідно, за опитуванням у серпні 2024 року). Згідно з [опитуванням українських мігрантів у Польщі в липні 2024 року](#), більшість (68%) мають роботу, 77% їхніх дітей відвідує польську школу

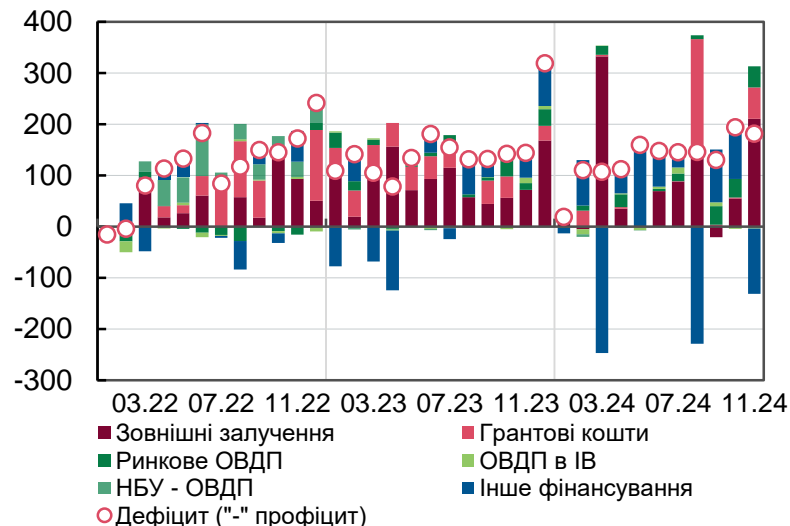
Україна: Фіскальний сектор

Наприкінці року дефіцит державного бюджету (без урахування грантів у доходах) очікувано розширився

Основні показники державного бюджету* (помісячно), млрд грн

Фінансування** дефіциту державного бюджету (без урахування грантів у доходах), млрд грн

* Пунктиром та додатково візерунковою заливкою відображено відповідні показники без урахування грантів. Сальдо з урахуванням кредитування. ** Чисті залучення. Інше фінансування – активні операції (зокрема включає зміну обсягів бюджетних коштів) та приватизація. Листопад – оперативні дані із сайту МФУ та розрахунки на їх основі, які уточнюватимуться. Джерело: ДКСУ, МФУ, розрахунки НБУ.

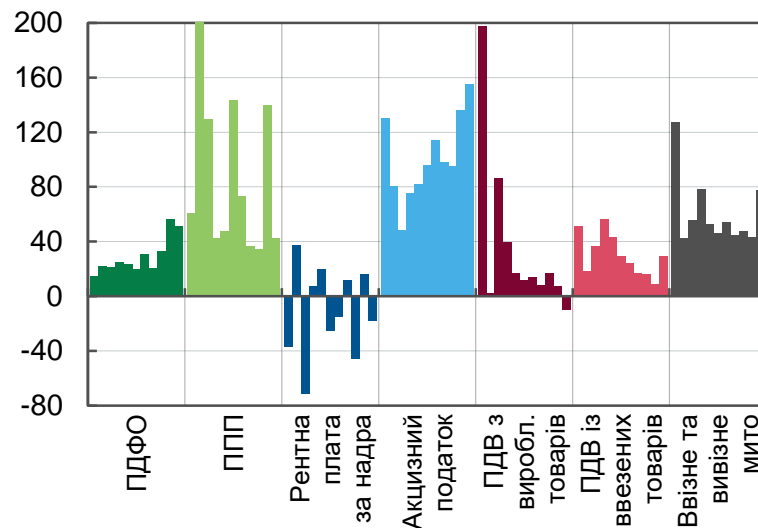
- У жовтні-листопаді дефіцит державного бюджету (без урахування грантів у доходах) відчутно збільшився, а його обсяг у січні – листопаді наблизився до рівня аналогічного періоду минулого року
- Міжнародна допомога залишається основним джерелом фінансування бюджетних потреб. У жовтні-листопаді отримано понад 7.9 млрд дол. США, з яких майже 6.5 млрд дол. США у листопаді. Такі обсяги допомоги дали змогу профінансувати видатки державного бюджету, а також створити певний буфер ліквідності на майбутні періоди
- Водночас у жовтні-листопаді внутрішній ринок запозичень також визначався високою активністю: обсяги залучень були найбільшими з початку повномасштабного вторгнення. Суттєвим обсягам розміщення державних цінних паперів сприяли додаткові заходи НБУ зі стимулювання вкладень у ОВДП та достатньо приваблива дохідність

Податкові надходження надалі зростали

Доходи* загального фонду державного бюджету, млрд грн

Темпи зростання окремих податкових надходжень* загального фонду, помісячно, % р/р

* Листопад – оперативні дані із сайту МФУ та розрахунки на їх основі, які уточнюватимуться.

Джерело: ДКСУ, МФУ, розрахунки НБУ.

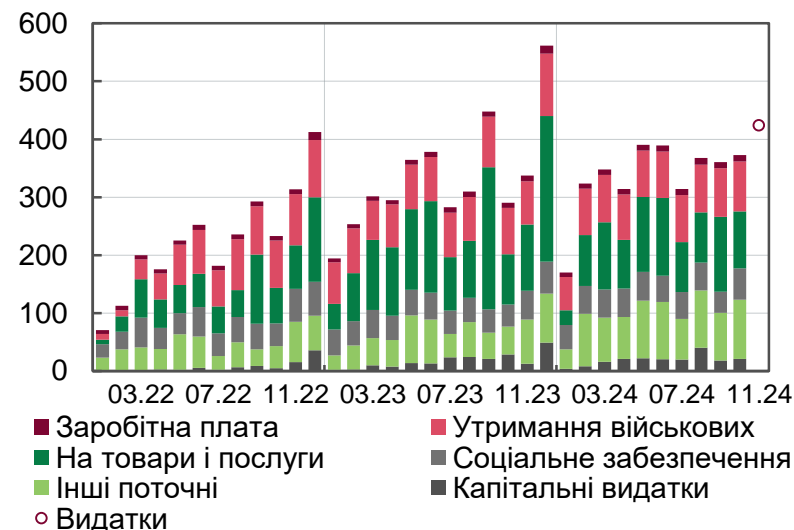
- Зростання доходів загального фонду (без урахування грантів) у жовтні-листопаді дещо пришвидшилося насамперед завдяки податковим надходженням
- Збільшенню податкових надходжень загального фонду сприяли як зростання податкової бази, так і краще адміністрування податків. Водночас значними були й обсяги відшкодування ПДВ (у жовтні-листопаді відшкодовано понад 30 млрд грн порівняно з близько 20 млрд грн торік)
- У листопаді вагомим джерелом доходів також були гранти (майже 26% доходів загального фонду)

Істотному збільшенню видатків у листопаді сприяла значна міжнародна допомога

Видатки державного бюджету (функціональна класифікація), млрд грн

Видатки державного бюджету (економічна класифікація), млрд грн

* Листопад – оперативні дані із сайту МФУ та розрахунки на їх основі, які уточнюватимуться.

Джерело: ДКСУ, МФУ, розрахунки НБУ.

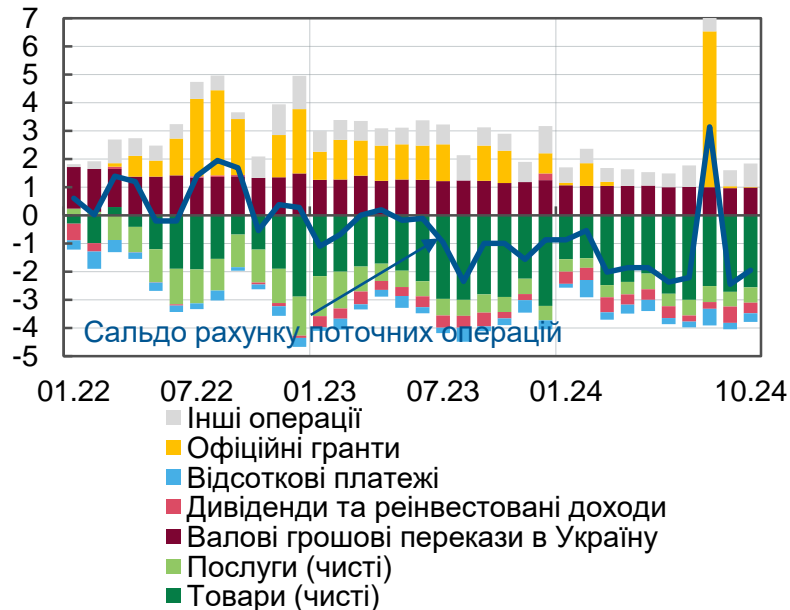
- Видатки державного бюджету в жовтні-листопаді зростали високими темпами (понад 25% р/р щомісячно), а в листопаді їх обсяги були найбільшими з початку року. Останнє може відображати отримання значних обсягів міжнародної допомоги, та очікування її подальших надходжень у грудні
- Оборона і безпека та соціальні програми й надалі є пріоритетними напрямками серед видатків. Водночас суттєвими залишалися і капітальні видатки, що зумовлено насамперед військовими потребами та необхідністю ліквідації наслідків руйнувань, а також вірогідно активізацією розпорядників бюджетних коштів наприкінці року

Україна: Платіжний баланс

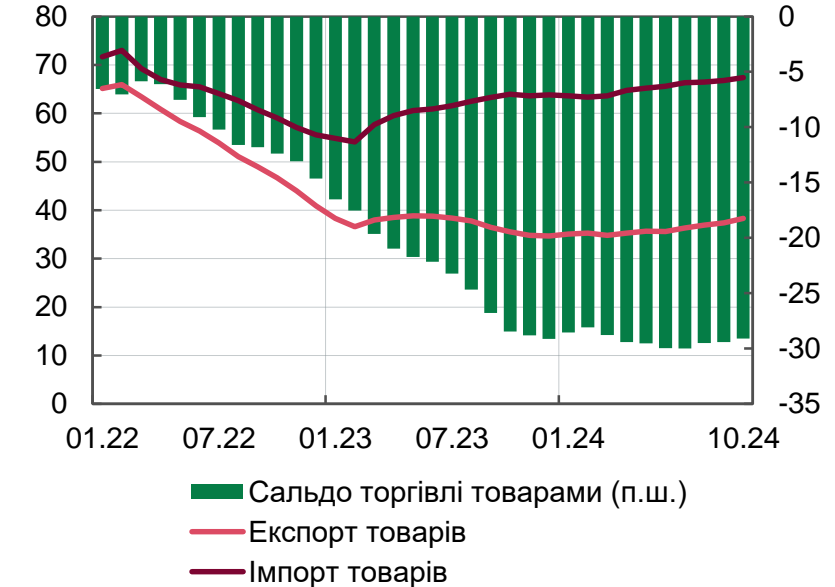
У жовтні дефіцит поточного рахунку дещо звузився, хоча залишався суттєвим

Сальдо рахунку поточних операцій, млрд дол.

Джерело: розрахунки НБУ.

Сальдо торгівлі товарами, 12-міс. плинна, млрд дол.

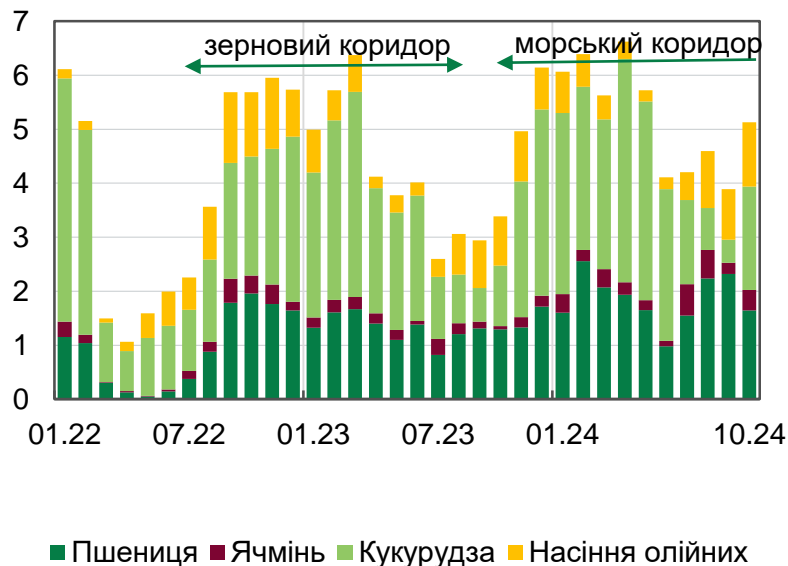

Джерело: НБУ.

- У жовтні обсяги репатріації дивідендів скоротилася, що відповідало очікуваному ефекту від заходів валютної лібералізації
- Нарощування експорту товарів в жовтні випереджало зростання імпорту. Це сприяло звууженню дефіциту торгівлі товарами

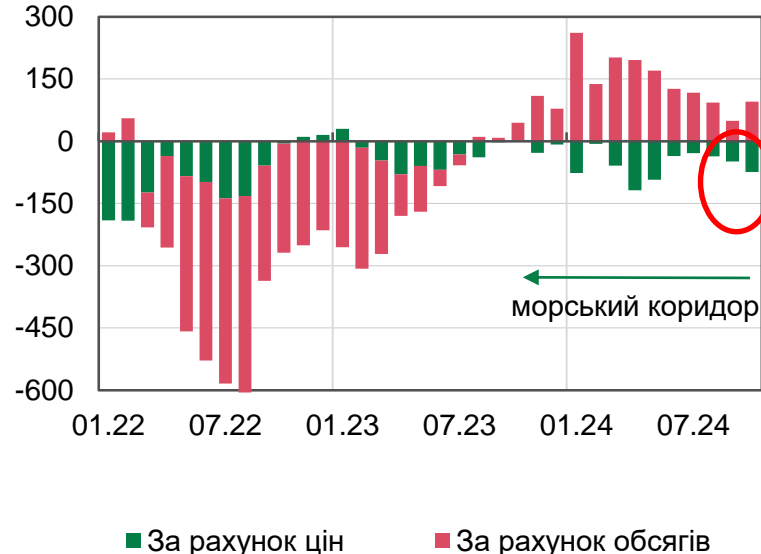
Сезонне нарощування поставок кукурудзи, сої та олії сприяло відчутному збільшенню експортних надходжень

Експорт сільськогосподарських культур, млн т

Джерело: ДМСУ.

Внесок у річну зміну експорту залізних руд, млн дол.

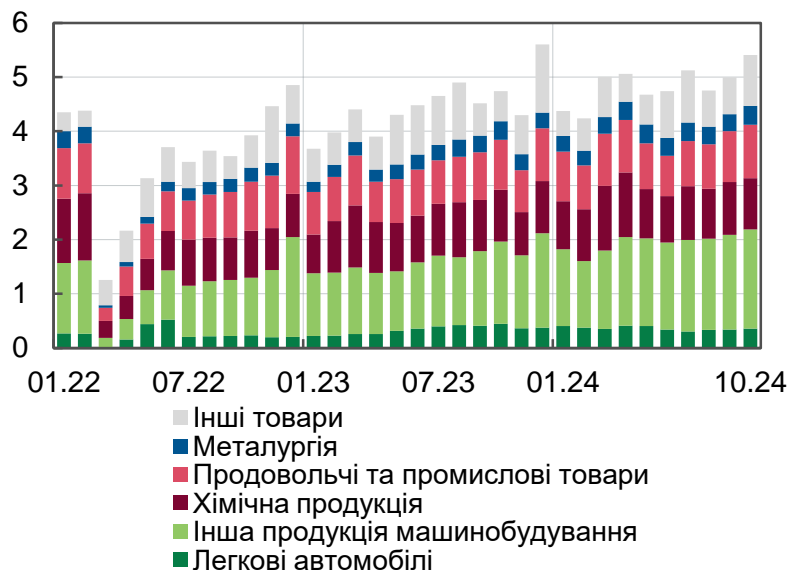

Джерело: ДМСУ, розрахунки НБУ.

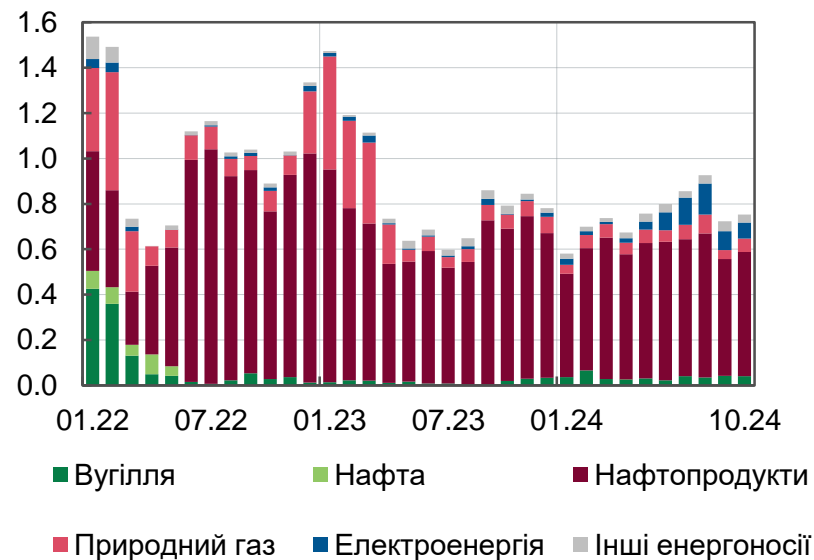
- Надходження кукурудзи, сої та соняшника нового врожаю забезпечило нарощування поставок агрокультур та олії. Додатковим чинником вищих експортних надходжень було зростання світових цін на ці культури
- Відновлення попиту з боку Китаю сприяло зростанню фізичних обсягів експорту залізних руд. Водночас руда, що постачається до Китаю, є значно дешевшою (та нижчої якості) порівняно з іншими напрямками, що стримувало нарощування валютних надходжень
- Вартісні обсяги експорту товарів сягнули найвищого з вересня 2022 року значення

Імпорт товарів збільшився не так значно, а його динаміка визначалася підготовкою до зимового сезону

Неенергетичний імпорт, млрд дол.

Імпорт енергоносіїв, млрд дол.

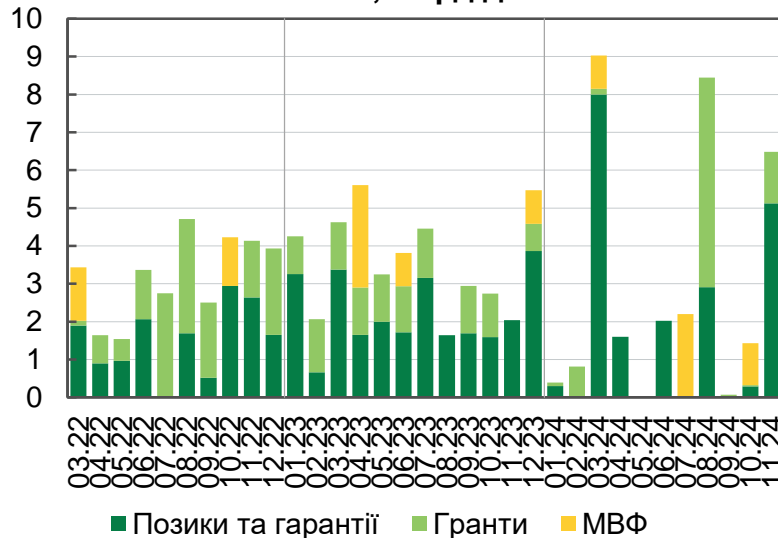
Джерело: НБУ.

Джерело: НБУ.

- Підготовка до проходження зимового сезону спричинила нарощування надходжень гуманітарної допомоги, закупівель окремої продукції машинобудування (електрогенераторні установки, акумулятори, трансформатори тощо) та нафтопродуктів
- Крім того, традиційно для жовтня збільшився імпорт окремих продовольчих товарів і засобів захисту рослин

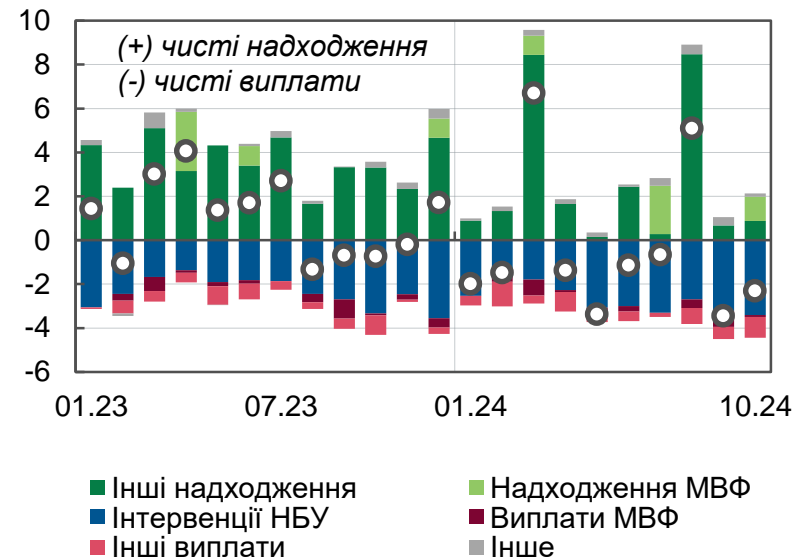
Міжнародна фінансова допомога сприяла утриманню резервів на достатньому рівні

Міжнародна фінансова допомога з початку повномасштабної війни, млрд дол.

Джерело: НБУ, МФУ, дані з відкритих джерел.

Зміна міжнародних резервів, млрд дол.

Джерело: НБУ.

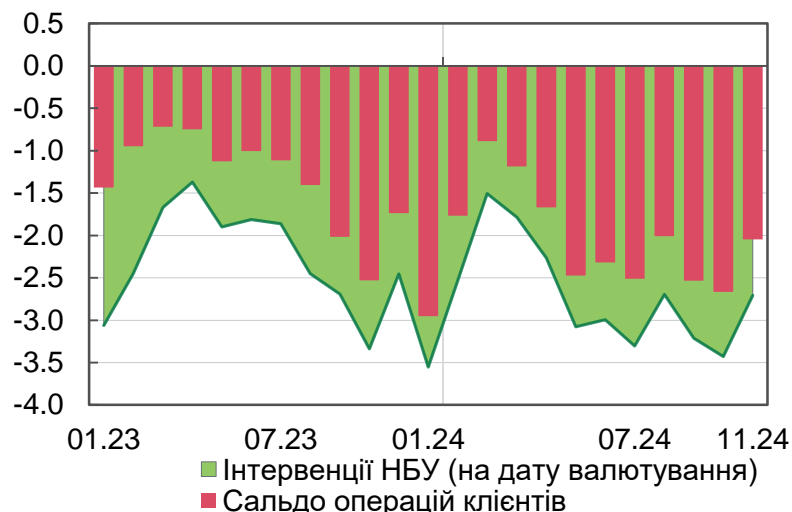
- Високий попит населення на готівкову валюту визначав збільшення відпливу капіталу з приватного сектору. Це разом із від'ємним сальдо поточного рахунку згенерувало відчутний структурний дефіцит валюти
- Через відносно незначні надходження міжнародної фінансової допомоги резерви за жовтень знизилися до 36.6 млрд дол. Так, Україна отримала 1.4 млрд дол. у вигляді [пільгового фінансування від Канади](#) та [чергового траншу від МВФ](#). Уже в листопаді завдяки значним обсягам офіційного фінансування резерви збільшилися

Україна: Монетарний сектор

У листопаді обмінний курс гривні коливався в обох напрямках під дією ринкових чинників

Сальдо операцій з іноземною валютою клієнтів банків* та інтервенції НБУ, млрд дол.

* Сальдо операцій з купівлі та продажу безготівкової та готівкової іноземної валюти клієнтами банків на умовах "тод", "том", "спот".

Джерело: НБУ.

Курси гривні до долара США

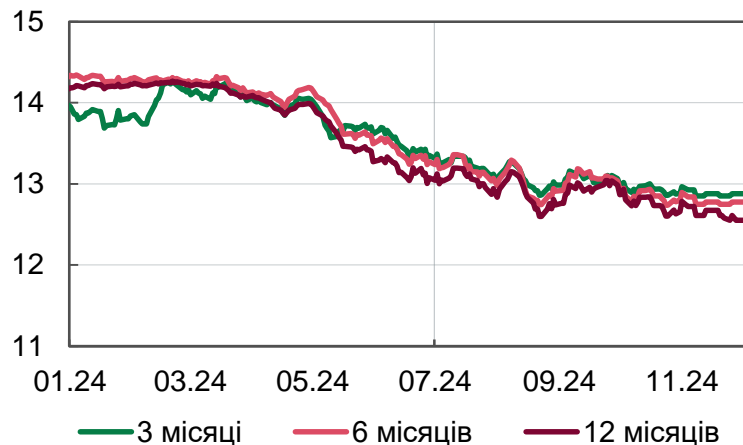

Джерело: НБУ.

- Середньомісячний обмінний курс гривні в листопаді майже не змінився порівняно з жовтнем і лише незначно девальгував наприкінці місяця. Водночас під дією ринкових чинників дещо зросла амплітуда його коливань. Різниця між готівковим та офіційним курсами впродовж місяця не перевищувала 1.0%
- Інтервенції НБУ залишалися основним механізмом балансування валютного ринку, але їх обсяги знизилися до 2.7 млрд дол. [Надходження міжнародної фінансової допомоги](#) та [досягнення угоди на рівні персоналу щодо шостого перегляду програми розширеного фінансування з МВФ](#) додатково сприяли посиленню здатності НБУ підтримувати стійку ситуацію на валютному ринку
- НБУ й надалі [вживав](#) зважені поетапні заходи валютної лібералізації поряд із кроками, спрямованими на посилення дисципліни дотримання валютних обмежень

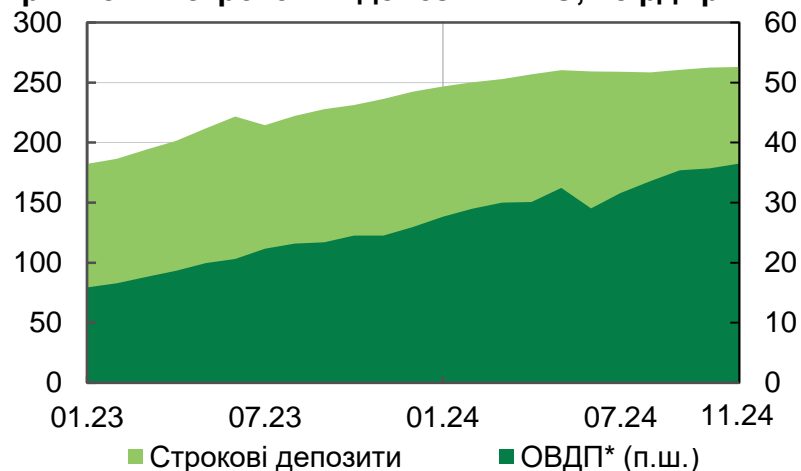
Вкладення населення в гривневі інструменти надалі зростають

Український індекс ставок за депозитами фізичних осіб*, %

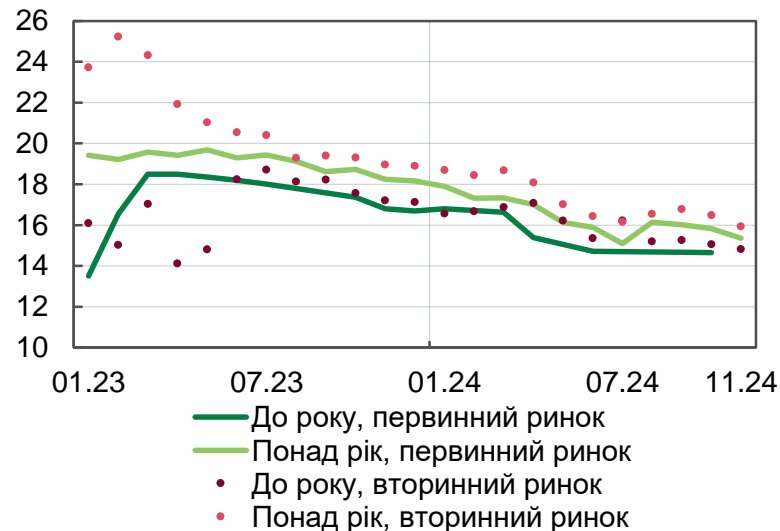
* 5-денна ковзна середня. Джерело: Thomson Reuters.

Залишки гривневих ОВДП у портфелі ФО та гривневих строкових депозитів ФО, млрд грн

Національний банк України * За номінально-амортизаційною вартістю.
Джерело: НБУ.

Дохідність гривневих ОВДП, % річних

Джерело: розрахунки НБУ.

- Попри номінальне зниження ставок на окремих сегментах, дохідність гривневих інструментів у реальному вимірі залишається додатною
- Значний попит на нові випуски гривневих ОВДП (очікується їх включення до переліку резервних) дав змогу уряду дещо знизити вартість первинних розміщень ОВДП
- Залишки коштів на гривневих депозитах та ОВДП у власності населення й надалі зростають